

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

2. De amplectenda sui confusione. Thema. Proposito sibi gaudio sustinuit crucem, confusione contempta[m]. Hebr. 12.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

manum admovère, opemque fortiter
& constanter tulere, non sine sui
victoriâ.

Quapropter, Dilectissimi, secundum
hanc Regulam strenue exerceamus nos
in his operibus vilibus atque abjectis,
à quibus sensus noster delicatior magis
abhorret: Et si ursus quispiam nobis
occurrerit, id est, si nausea, si fastidium
aut horror nos incesserit, circulo æterni-
tatis eum compescamus, aut obedientiæ
ac caritatis freno eum cohibeamus,

ne nos mordeat. Ita paulatim cum
Davide animos erigemus, confortabi-
murque ad Leonem quòque aggredi-
endum, sed non nisi quando vehemens
Spiritus Sancti impulsus nos urserit, &
Superiorum, Dei locum tenentium,
facultas ejusmodi inusitata indulserit.
Quod si præstiterimus, non solum victo-
riam plenam sensualitatis; sed etiam
profundissimæ demissionis & obe-
dientiæ virtutem, Deo adjuvan-
te, reportabimus.

EXHORTATIO II. IN REGULAM XIII. SUMMARI.

Suadet amplectendas sui confusiones.

T H E M A.

Proposito sibi gaudio sustulit crucem confusione contemptâ.

Hebr. 12. 2.

Vel ex Regula.

DAVID, in vernantis
ætatís flore ad gregis
custodiam à Patre
ablegatus; à minore
paulatim ad majus
fortitudinis speci-
men edendum commisus est; nam primo
certamine Ursum trucidavit; deinde
Leonem in frustra discepit; denique
Goliathum Philisthæorum Gigantem,
virum robore validum, animo tumidum,

staturâ procerum, audaciâ ferocem,
loricæ, galeæ, hastæ & gladii armaturâ
præfidentem aggredi, & cominus
cum eo decertare non est reveritus. Et
quamvis in arenam descendere parantem
Saul Rex oggereret. 1. Reg. 17. 33.
*Non vales resistere Philisthæo isti, quia
puer es, hic autem vir Bellator est ab ado-
lescentia sua.* David tamen animum
non despondit; sed Regem bono animo
esse iussit, & adductis prioribus fortitu-
dinis

o o

dinis

dinis exemplis animavit, dicens: *Nam & Leonem & Ursum interfeci ego servus tuus: erit ergo & Philistæus his, quasi unus ex eis.* Erectus igitur Saül, cum armis suis, galeâ, lorica & gladio munivit. At ipse opposuit: *Non possum sic incedere, quia non usum habeo;* & tulit baculum suum pastoralem, & quinque limpidissimos lapides, atque ita adversus Philistæum proceffit, molèmq; illam carneam stravit. Haud ablimili ratione nobis pugnandū est, & primò quidem, ut exhortatione proximè præcedente declaravimus, ursus & leo sensualitatis prosterendus est; eoque prostrato, contra spiritum superbiz, tumidum & ferocem, instar Goliathi nos quotidie oppugnantem, heroico quodam ausu in certamen descendendum est, armorum loco assumptis, baculo crucis & quinque limpidissimis lapidibus, id est, sacris ejus vulneribus & confusionsibus ab ipso in cruce perlatis, nec non favoribus, præmiis & Sanctorum exemplis, quibus ad generosa facinora & confusions inignes pro Christo subeunda animabimur; ut exhortatione præsentè ostendemus.

Confusio
quintu-
plex est.

Inter alia humilitatis heroicæ exercitia locum non postremum occupat studium efficax quærendæ, ex Dei amore, nostræ coram aliis confusions, & qui inde nasci amat apud imperitos, rerumque cælestium ignaros, contemptus. Honestæ autem ac laudabilis hujus nostræ coram aliis confusions materia ad quina fermè capita reducitur. Primum est publica defectuum nostrorum manifestatio, sive eos ipsi

proferamus, sive ab aliis Superiorum consensu aut imperio detegantur. Alterum confusions genus, vilia & abiecta officia, mundique judicio despecta complectitur; qualia sunt domum, arcamve publicè verrere, multis spectantibus: cum pauperibus in loco cunctis pervio cibum sumere, oblatum stipem cogere; quod passim primigenis Societatis nostræ Patriarchis in more positum fuit. Tertium genus est in Nosocomiis agris deservire, & palam res eorum fordidas & inquinatas abluere, quod hodie in Italia Titonibus nostris in more est positum; aut in foro, macellorve cœmptas, humeris injectas domum deferre. Quartum genus est, viles, squalidas, obsoletas, attritas, centonibusque confutas vestes gestare, quod quòque Novitiis usitatum est, dum antiquâ, tritaque lacernâ sese ambiunt, humilitatis exercendi gratia. Quintum genus est, in accusationibus, vel pœnis injunctis, innocens licet sit, excusationem, purgationem, defensionemque nullam prætexere: quod Sanctis compluribus familiare extitit, & viri perfectionis avidi etiamnum æmulantur. His adjungi potest: Si juniores te, minusque, ut reris, dignitate præterito, ad honorum gradus promoveantur; non absque multorum, causam ignorantium admiratione; aut si te ex honoris culmine in imum, nullâ datâ ansâ, dejici videas: ut in his aliisve casibus ruborem & confusionem debelles, Philistæumque honoris & propriæ existimationis prosternas; sequentibus quinque lapidibus limpidissimis utere.

I. Primum

I. Primus limpidiſſimus lapis, quo Philisthæum, id est, confuſionem tui in rebus abjectis vincas; est *Divinum beneplacitum*, seu consideratio, certissimaque persuasio, ejusmodi victorias Deo Optimo Maximo gratissimas accidere & perplacere. Id autem velex eo liquet, quòd Deo gratissima sit humilitas: Deus enim, ut David Psalm. 112. concinit: *Humilia respicit in celo & in terra.* Ex visu autem amor nascitur. Hæc ratione respexit Saul in oculis suis parvulum & humilem, in agris asinas Patris sui quærentem, aspexit, placuit, & per Samuellem eum in regem unxit. 1. Reg. 9. Respexit quòque Davidem parvulum, & inter octo fratres natu minimum, & in pacuis oves pacentem; aspexit, placuit, & eundem quòque per Samuellem omnibus fratribus prælatum unxit in regem. 1. Reg. 16. Respexit etiam Beatissimam Virginem. *Respexit humilitatem ancilla sua,* & placuit ei, atque ad Matris Dei dignitatem evexit. Respexit Zachæum staturâ pusillum, & coram populo sicomorum conscendendo, confuſionem sui minimè reformidantem, & in domum ejus Salvator divertit.

Placet ergo Deo humilitas, ac proinde tolerantia prompta confuſionis quæ & soboles & parens humilitatis est, & semita ad gradum humilitatis sublimiorem, displicere haud poterit.

Deinde. Si Deo, qui Dominus virtutum est, omnes virtutes mirificè placent, quantopere ipsi placeat necesse est humilitas, quam S. Cyprianus Serm. de nat. SS. 45. *Fundamentum sanctitatis* appellat: Joannes Abbas apud Pal-

ladium, *fundamentum*, non qualecunque sed *primum omnium virtutum*: S. Chrysostomus Hom. 30. in Acta; *matrem, & radicem, & altricem, & fulimentum, & vinculum honorum*; quæ non virtutes duntaxat, sed (ut Christus revelavit S. Birgittæ Lib. 6. c. 1. 16.) *ipsum Deum in cor introducit.*

Rationem hujus ulteriorem reddit sanctus Cyprianus de zelo & livore. *De humilitate* (inquit) *ad summa cresimus: didicimus unde placeamus. Deus veritas est, quam obrem & diligit veraces, & odio habebit mendaces: Superbi verò mendaces sunt & stulti, qui cum nubi sint, se aliquid esse putant, & ab hominibus magni haberi volunt, qui digni odio habentur. At humiles sunt veraces, qui sentiunt se nihil esse, qui seipso despiciunt, & ab aliis despici cupiunt; unde & equum est ut à Domino diligantur. Et quidem quos Dominus diligit, extollit, & ejus diligere, esse hominem & ditare est. Quis igitur ut Deo placeat, hominibus displicere refugiat? Quis ut Dei dilectionem, honorem, elevationem promereatur, hominum irrisionem & confuſionem subire detrectet?*

II. Alter limpidiſſimus lapis, quo Philisthæum petamus, & confuſionem libenter suscipiamus; est consideratio favorum cælestium, quos Divina Bonitas, confuſionem, Dei amore quærentibus elargitur; neque enim infinita Numinis liberalitas ab homine vinci se sinit. *Deus humilibus dat gratiam.* Jac. 4. *Humiliare Deo, & expecta manum ejus.* Eccli. 13. 9. *Qui emittit fontes in convallibus.* Psalm. 103. *Qui intueris abyſſos.* Dan. 3. *Id est, cognitione sui dejectos, Intueris, ut exaltes, & de stercore erigas pauperes.*

II.
Favores
cælestes.

O 2 Exem.

Exemplum habemus in Rege Achab ; cui ob impietatem gravissimas DEUS poenas comminatus est per Eliam, Prophetam. L. 3. Reg. c. 21. *Si mortuus fuerit Achab in civitate, comedent eum canes ; si in agro, volucres cali.* Verum quoniam egit poenitentiam, publicamque sui confusionem subiit, ibidem §. 37. dicitur esse sepultus in Samaria. Quam ob rem verò ? *Quia Scidit vestimenta sua, & operuit cilicio carnem suam, jejunavitque & dormivit in sacco, & ambulavit demisso capite.* Hâc de causâ factus est fermo Domini ad Eliam Thesbiten : *Nonne vidisti Achab humiliatum coram me ? Quia igitur humiliatus est, non inducam malum in diebus ejus.* Hâc perpendens S. Basilius exclamat : *Si homo impius humiliatione externâ Dei iram placat, & flagella à domo suâ avertit ; quantum magis justus, & Dei servus, ac religiosus Deum sectet ad concedendam ei perfectionem ?*

Exemplum quoque luculentum præbet S. Maria Magdalena, nobilis Domicella. sæculi vanitatibus dedita, quæ non absque magnâ sui confusione in domum Simonis Pharisei intravit, in omnium convivarum mensæ accumbentium conspectu, ad pedes Christi sese abiecit, eosdem lavit lacrymis, capillisque terxit, rem non modò redemptori gratissimam præstitit, sed complures favores eximios reportavit. Ponderat id S. Gregorius : *Ardens dolore, flere etiam interepulas ac convivantes non erubuit ; nam quia semetipsam graviter erubescere intus, nihil esse credidit, quod verecundaretur foris.* At quidnam hâc ingenti confusione sui promeruit ? 1. Remissionem peccatorum. *Remittantur ei peccata multa, quia Christi Domini defensionem ; Simon*

videt hanc mulierem ? Aquam pedibus meis non dedisti : Hac autem lacrymis rigavit pedes meos. 3. Lazari fratris sui resurrectionem à mortuis. Quâ de re præclarum extat ipsiusmet Christi testimonium in revelationibus S. Birgittæ L. 4. c. 74. ubi inter causas quaternas resurrectionis Lazari hanc recenset : *Quia Maria Magdalena humilitas tantum meriti in lotione pedum meorum, ut sic in conspectu multorum letaretur & honoraretur.*

Exemplum recentius nobis exhibet V. Pater Bernardus Colnago Societatis nostræ Sacerdos, qui cum interitis sentiret impelli se, & à P. Rectore suo Antonio Spinello. Viro sancto & hujusmodi confusionibus addicto, Neapoli, veniam obtinisset, vestemque laceram & ex centonibus confutam induisset, ac devictâ ingenti, quam ab eo sentiebat, repugnantia, præcipuas urbis plateas obivisset, cum magnâ sui confusione & pudore, quippe multis in ea notus, & publicus Theologiæ Professor ; atque ob id factum contempus, irritus, & à multis ad insaniam redactus habitus esset ; & ipse id ex eorum ore accepisset, Deus illum ab eo tempore copiosissimis suis donis & gratiis gratis datis ac virtutibus cumulavit : nam primò excellentissimum ei contulit donum concionandi, hominumque corda permovendi ; deinde donum prophetiæ ; denique donum patrandi innumera, eaque manifesta miracula : quemadmodum ipse R. P. Nicolao Lancicio Romæ retulit. Atque hic Opusc. 8. de humil. testatur. *Quem verò tanti è cælo favores ad quandam coram mundo confusionem tolerandam non alliciant ?*

III. Tertius limpidiſſimus lapis est

consideratio exempli Christi Domini : Quanta enim ejus humiliatio extitit, cum ad sordidos Apostolorum & Judæ pedes sese abjecit? Hoc sciens Dominus, ait S. August. tra. 10. in Joan. humilitatu Magister & clarum speculam ejus, cum in se humilissimus esset, nec ullo modo ejus acquitenda egeret, & nos viam hanc doceret, toto tempore privata vita sua, ad trigessimam aetatem, innumera horum humilium operum exempla præbuit. Luc. 2. Et post conciones mirum illud exemplum lotionis dedit, à Discipulo humilissimo, quem diligebat? *IESUS, tam distinctè descriptum. Quod Reges & Principes imitari cœperè.*

Sed quanto major Domini depressio & confusio, quando ligatus per compita ductus? Qualis confusio, quando publice coram Anna in faciem cæsus? Qualis confusio, quando ab Herode ut stultus illulus, à Pilato, spinis coronatus, totiusque deformatus populo propositus, ac denique in crucem actus? Quando proposito sibi gaudio sustinuit crucem confusione contemptam? Hebr. 12. Si hæc Rex, quæ sita Subditi? Si ista Magister & Dominus, quid Discipuli & Servi?

IV. Quartus lapis, superbiz strator est consideratio Exempli Sanctorum, Regem ac Ducem suum strenuè insequentium: & mundi gloriam, sui confusione superando calcantium. Non commemorabo hic prolixè Prophetam Isaiam, qui dum c. 20. à Deo iustus est se exuere: *Solve facium (id est cilicium) de lumbis tuis, & calcamenta de pedibus tuis tolle: mox obediuit: & 2. Fecit sic vadens nudus & discalceatus.* Non absque maximâ sui confusione & verecundiâ, ut portenderet summam & extremam nuditatem,

spoliationem, captivitatem & ignominiam tolerandam in Aegypto & Æthiopia ab Assyriis. De quo S. Ambrosius L. 6. epist. 36. ad Sabinum Episcopum scribit: *Non est confusus Isaias, qui nudus & discalceatus per populos ibat, oracula clamans caelestia.* Præteribo quoque ingentem Jeremiæ Prophetæ confusionem, quando Deo iubente, c. 27. 2. *Fac tibi vincula & catenas, & ponas in collo tuo. Ligatus fuit catenis, quo portendebatur Nabuchodonosorem Judæis, aliisque gentibus jugum impositurum servitutis, eo quod ipsi excussissent jugum Domini, dicendo, non serviam Jer. c. 20.*

Omni ignominia & confusione contemptam, quàm liberè & candidè sua delicta Sancti vulgavere? Quoties David se in iniquitatibus conceptum, egenum, pauperem, mendicum, vermem, non hominem, sed opprobrium hominum proclamat? Quoties Doctor Gentium se indignum Apostoli nomine, Ecclesiæ persecutorem, blasphemum, contumeliosum, peccatorum primum palam profitetur? An non Augustinus furta sua enarrat, totique mundo evulgat delicta sua L. 1. Confess. c. 19. &c.? An non Hieronymus Epist. ad Chromatium sua scelera recenset & apertè fatetur, se in lubrico adolescentiæ itinere lapsum esse. Et Epist. ad Heliodorum, se ob luxuriam naufragium passum esse? An non quoque S. Bernardus serm. 54. in Cant. S. Nazianzenus, S. Basilus, S. Ephrem, S. Anselmus & alii delicta sua enarrant & propalant? O egregios mundi & honoris sui contemptores! ô insignes confusionis & ignominie appetitores!

O o 3

Illustre

Illustre in alio confusions genere recenser Albertus Crantzius Hamburgensis Decanus, ibidem in summa ædificatus, & statim honoratus L. 8. Saxonie c. 7. De Adolpho Holfatæ Comite, qui relicta filiis Toparchia, Ordinem S. Francisci amplexus, in oppido ditionis suæ, lac ostiatim à subditis suis emendicare solitus fuit: cumque lac in hydria portanti. Filii media in platea equis phaleratis vestri ac magno comitatu stipati occurrerent, non nihil humani passus, dum rubore perfundi inciperet, hydriam in caput effundens invertit, dicens: *Hic erubuisi Christi pauperiem, lac in manibus bajulans; nunc vel in capite ostende, quid portaveris.* Actum hoc heroico confusions sui Comes non solum grandem in celo coronam, sed & hic eximium humilitatis gradum, & sui victoriam præclaram obtinuit.

V.
Præmia
Beatorum.

V. Quintus lapis, ut verbo attingamus, ne prolixiores sumus; quo metum confusions dejicias & ferias, est celestis gloria: non enim fallit æterna Veritas, dicens: *Qui se humiliat, exaltabitur.* Lucæ c. 14. Quod & ipse Salvator expertus est: *Humiliavit semetipsum, usque ad mortem, mortem autem crucis, ignominiosissimam; Propter quod & Deus exaltavit illum & donavit illi nomen, quod est super omne nomen.* Ad Philip. c. 2. 8.

Quapropter, Dilectissimi, cum Davide, contra Philisthæum forti pectore, manūque diuicare decernamus. Occurrit non raro materia, aut occasio confusions: jam enim ipsimet sponte defectus ac tentationes nostras Præsidi detegimus; aut ejusdem permissu palmam recensemus: jam excessus nobis

insinuantur ab aliis (quemadmodum Davidi à Nathan.) aut publice non absque confusione quapiam, recitari jubentur, ut disciplina fiat factis, ac corrigantur. Alias Religiosis viris, ac potissimum Tyronibus, humilitati exercendæ & acquirendæ gratiâ, ob eunda veniunt officia abjecta & vilisiam aliis inspectantibus. Nonnunquam operam navant infirmis, aut vitis, obsolescentibus amicumque integumentis, aut strepem cogunt ostiatim, aut ex errore, reprehensionem innocenter sustinent, penamque dare coguntur. Omnibus autem illis nonnulla selemiser confusio ac verecundia; quæ adolescentem in perfectione, nondumque robustos instar Philisthæi aggreditur, ad confictum læcessit, atque impugnat. Quod si vobis id contigerit, confictum cum Davide unum è quibus lapidibus prædictis depromite, eum fundæ intellectus imponite, considerando circumducite, hostemque petite. Nunc divinum beneplacitum, quamque Deo accepta sit confusions ejusmodi victoria pensate: nunc favores vincuntibus à Deo præstari solitos, animo volvite; nunc in Christi Domini ac Sanctorum exempla heroica, mentis aciem defigite; nunc præmia cælestia & æterna ad trutinam revocate. Quibus tantum vobis roboris accrescet, ut & hostes prosternatis & animo libentis secundum Superiorum voluntatem, confusions quaslibet subeat. His igitur animati, si publica eveniat reprehensio, promptè acceptate: si labores viliores exantlandi, haudquaquam obmurmurate: si elemosyna vicatim

corro-

corroganda, alacriter parere, vestimenta detrita cum gaudio gestare, in defectuum, non adeo gravium, delatione, apud Præfides, nequaquam vos purgare. Atque ita intimam animi demis-

sionem, solidam patientiam ac mansuetudinem, victoriam victoriam, ac promissa humilibus præmia caelestia reportabit.

REGULA XIV.
DE TENTATIONIBUS.
EXHORTATIO I.
IN EANDEM.

Declarat Naturam, causam, & varietatem tentationum.

T H E M A.

Fili accedens ad servitum Dei, sta in iustitia & timore, & prepara animam tuam ad tentationem. Eccli. 2. 1.

VEL:

Antevertere oportet tentationes, adhibitis earum contrariis. Reg. 14.

Itam hominis universam, cujuscunque demum conditionis aut status, ex sobi sententia militiam, aut de septuaginta Interpretum expositione, tentationem esse super terram, neminem vestrum fugit. Verum id vel maxime in vitam religiosam, in primis autem Tyronum, cadit: Unde illos cautè ac sapienter præmonet Sapientissimus Iesus Filius Sirach l. c. *Fili accedens ad servitum Dei, sta in iustitia & timore, instar rupis inconculsa, & prepara animam tuam ad*

*tentationem. Curnam verò Dei servitium auspiciantem infestior molestat tentatio? In promptu causa est: & quidem princeps: quia Dei famulatum audiens, à servitute Sathanica recedit: quare is indignans se dominio hominis istius & jure herili privari, eum ut servum fugitivum persequitur, atque ad castra, jus & Dominum suum reducere satagit. Ita eleganter S. Isidorus L. 3. de summo bono c. 5. *Quia, inquit, Diabolus in Sanctis intrinsecus non regnat, contra eos extrinsecus pugnat: & qui intrinsecus amisit dominium, extrinsecus commovet bellum. Causa altera est, quia in**